

ACC. N:R. 4833

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Hälsland

Upptecknat av: Gunnar Agren,

Härad: Astard

Adress: Kyrkvägen 1, Fålkemberg

Socken: Skua

Berättat av:

Uppteckningsår: 1936.

Född år i

Uppteckningen rör "Käsa" o. röktus m.m.

Skriv endast på denna sida!

3 sid.

(Text till bilderna)

1. Laxauktion i Falkenberg på 1880-talet. Oljemålning av Robert Lundberg (1861-1903).
2. Rökhus vid älven.
3. 200-åriga sjöbodar vid Skreanäs.
4. Utsikt över Grimsholmen, Skreanäs.
Vid klart väder kan man trots det ansenliga avståndet se ända till Kullen, som då hägrar över havet i form av ett par små blåaktiga molntäpper.

Bilderna invånade.

å arkiv

Luf

4833

Falkenberg d. 14/2 1936.

Red. av Sydsvenska Dagbladet,
Malmö.

Härmed ett litet bidrag till den
i Eder tidning utlysta tävlingen, som
jag förmodar ännu står öppen för del-
tagande. Eftersom jag händelsevis har
några bilder, som förefalla ägnade att
i någon ringa mån belysa förhållan-
dena i en äldre tid, ställas dessa,
liksom även texten, till kostnadsfritt

förfogande. Skulle mitt bidrag anses
lämpligt för publicering i Sydsv.
Dagbladet, har jag ingenting emot
på eventuella utslutningar eller änd-
ringar i manuskriptet, som kunna
anses påkallade.

För den händelse däremot bi-
draget befinnes sakna större intresse
för såväl tidningen som prisnämnden,
bifogas porto för returnering av teck-
ningarna.

Med utmärkt höfaktning
Gunnar Ögren,
Musikdirektör.

Kyrkovägen 1,
Falkenberg.

Sydsvenska fiskelägen."Kåsar" och rökhus i Halland.

Åtrådalen i mellersta Halland har betecknats som en gammal kulturgräns, som angiver utbredningen av den sydsvenska kulturgemenskapen i gångra tider. Upp till Åtrådalen och Falkenberg spåras i övervägande grad kulturinflytelser från söder, något som redan vid en flyktig iakttagelse kan konstateras beträffande byggnadsskick, språk och seder. Även i fråga om en näringsgren som fisket kan denna samhörighet påvisas. Det är t. ex. be-
kant, att man hit inkallade två dubbeliga fiskelag från Skåne, när det gällde att förbättra det efterbliona havs fisket för ett femtiotal år sedan.]

Måhända skulle ett par bilder från dessa trakter kunna påräkna intresse. Här nedan endast några strövt anteckningar i anslutning till bildmaterialet.

"Laxauktion i Falkenberg" är en av tidningen Hallands Nyheter 1918 föranställd reproduktion av framf. artisten Robert Lundbergs oljemålning med samma namn. Målningen tillhör konstnärens tidigare produktion och kan dateras till 1880-talets början. Bilden tar var i detta sammanhang inga vidare kommentarer. Den vittner ju på ett övertygande sätt om den rikliga tillgång på

(Sjua bilder)

2) lax, som förefanns i den gamla goda tiden. När målningen i sitt reproducerade skick första gången kom inför allmänhetens ögon här, hade närmare fyrtio år förflutit sedan den kom till, och de flesta däri figurerade personer hade då gått ur tiden. Men samtliga dessa personer kunde utan svårighet identifieras — ett vittnesbörd så godt som något om den solida förankring i verkligheten, som kännetecknade en svunnen tids genremåleri.

✓ Beträffande vissa fångstmetoder, som här praktiseras, får man ett intryck av, att de ej nämnvärt förändrats under överskådlig tid. "Dragning" med gammellan två båtar är ett fångstätt med gamla anor, kanske det ursprungligaste, evad det gäller laxfisket i älven. Båtarna äro s. k. draggarnsekor, små låga, obetydligt svängda ekor av enkla konstruktion. Och ännu i dag kan man vid fångsttiden få se dessa ekor med sina fångstmän komma ljudlöst glidande i kvällsskymningen, då det väl också någon gång händer, att stillheten brytes av ett väldigt plaskande, när en lax har fastnat i nätet och skall tagas ombord.

En detalj, som har sitt speciella sammanhang med laxfisket, är det s. k. rökehuset. Ett sådant litet "hus" vars ålder kan skattas till c:a ~~500~~ ^{ett} hundrafemtio år finns ännu kvar här. Det ligger vid en trafikerad gata utmed hamnen och är fortfarande i bruk, vilka allt som oftast röjes av den utsipprande röken, som

Tränger fram ur de grova, kantställda väggplankornas
fogar och mellan tegelpannorna i taket. Det har mer än
en gång väckt stor munterhet, när gästande främlingar
vid anblicken av de mystiska rökslingorna kände sig
förantlåtna att allarmera polis och brandkår.

Två gamla sjöbodar återgivas dels i en närbild
och dels sedda på något avstånd uppe från landbacken.
De ligger vid Skreanäs i Skrea församling strax söder
om Falkenberg^{och} skola enligt uppgift av ortsbefolk-
ningen vara ett par hundra år gamla. Dyliga sjö-
bodar eller "kåsar", om också ej av samma höga ålder,
kan man få se på flera ställen utmed kusten söderut.
De tillhöra merändels sådana mera privata strandfiska-
som driva en smula jordbruk vid sidan av fisket.
De egentliga fiskelägena, såsom Trästöv och Glommer
ligga längre norrut mot Värbergshället, och där har
den moderna tiden redan satt sin prägel i stort som
smått på utövningen av denna så viktiga närings-
gren. |

G. A.

↑ ligger två gamla sjöbodas.

